

Bilag 3

Fire statsministre og 16 millioner mennesker.

Jeg har nylig vært i et bade-
sted på Nord-Sjælland sammen med
en del venner fra fire av de nordi-
ske land. De utgjorde et godt og
allsidig utvalg fra Danmark, Finn-
land, Norge og Sverige og de fleste
hovedstrømninger i nordisk liv var
representert, og gjennom inngåen-
de samtaler fikk vi et godt kjenn-
skap til hinannen.

Av politisk interesserte hørte vi
om det som sysselsetter både kon-
servative, liberale og sosialdemo-
krater, og fagforeningsledere viste
oss den betydning deres sammen-
slutninger har for den kulturelle
og sosiale utvikling. Vi forstod og-
så hvorfor de ensrettede strømnin-
ger i Russland, Tyskland og Ita-
lia har fått tilhengere i Norden,
men også hvorfor deres betydning
blev så kortvarig. Universitetsfolk
— professorer som studenter, fra
de forskjellige fakulteter — jour-
nalister, forfattere, videnskaps-
menn, industridrivende, bønder,
husmødre, skibsredere, jurister og
forskjellige yrkeskvinner fortalte
på lange spaserturer langs stran-
den mot Øresund eller i plantasje-
ne om de teoretiske og praktiske
problemer i sine land og i sine
fag og de illustrerte problemene
med personlige opplevelser og erfa-
ringer. — På denne måten lærte jeg
i løpet av en rekke strålende In-
dian-summer-dager en hel del om
nordiske mennesker og deres land
og jeg så sammenhengen mellom
de individuelle og faglige vanske-
ligheter og de store og internasjo-
nale problemer. På en helt ny måte
oplevet jeg at folkene består av an-
kelte mennesker og at folkenes
muligheter til godt og ondt er

Endel nordiske samtaler

REFERERT AV
FREDRIK RAMM

summen av de enkelte menneskers
muligheter. Og skulde vi glemme
dette store perspektivet kunde vi
hver dag lese i avisene om at si-
tuasjonen ikke er så fredelig som
ved kystene av Skåne og Sjælland
hvor Kronborgs grå stenmasser og
grønne kobbertak gir trafikken i
Sundet en både historisk og dra-
matisk bakgrunn.

Gjennom samtalen tegnes der et
rikt og realistisk bilde av Nor-
den, folkens særlige trekk og de-
res plass i det store verdenspoli-
tiske bilde kommer tydelig frem.
Jeg ser bedre enn før hvorfor Hen-
rik Ibsen er norsk og H. C. An-
dersen dansk; von Heidenstam
kan bare være svensk og Sibelius
finsk . . . Og skjønt vi alle bin-
des sammen av en felles kultur
og et felles håp til fremtiden, blir
folkens særlige trekk personifi-
sert for våre øine: norsk indi-
vidualisme, hjertevarm dansk men-
neskelighet, svensk storslagenhet
og finsk kraft og pågangsmot står
like klare for oss som reversen av
de forskjellige nasjonale dyder. Det
skryt som vi norske dekker vår
mindreverdighet med er like lett
å kjenne igjen som danskens veke
bøien tilside, og selvironien som

skal dekke selvmedlidenheten. —
Svensk paradelyst og dagdrømme-
ri og finns trassighet og rett-
haveri —, trekkene finner vi igjen
i individenes liv og folkens histo-
rie og i den aktuelle politikken og
i vår holdning overfor verden.

Felles for oss alle er en dyp
og ekte kjærlighet til fred og fri-
het og en overbevisning om for-
treffeligheten i de nordisk-vesteu-
ropeiske systemer som grenser til
selvgodhet, og en uklar fornemmel-
se av at Norden har en særlig mi-
sjon i verden idag som bygger på
det snart legendariske uttrykket:
„the quite corner of Europe”. —
Under våre samtaler så vi imidler-
tid at den uklare fornemmelsen av
en særlig misjon ikke kan bli for-
met til ett program med virkelige
oppgaver, så lenge der både mellom
de nordiske land innbyrdes og i
vårt forhold til den øvrige verden
er uløste problemer av samme op-
rinnelse som de der fører til veb-
nede konflikter. Og disse uløste
problemer henger intimt sammen
med de nordiske menneskers dyder
og laster. Det er lett å se at Norge
idag gjerne vil gjøre noe for den
øvrige verden; — og gang på gang
ofres kloke hensyn for å demonstre-

re hvordan vi gjerne vil ha de mel-
lemfolkelige idealene løst. Men sam-
tidig er Norge redd for å ro sig for
langt ut slik at forpliktelsene blir
for store for oss. Sverige har sin
historie som alltid har forpliktet
det og det har samtidig i forholdet
til Norge under opgjøret i 1905 og
i forholdet til Finland under
Ålandsopgjøret i 1920 lagt for da-
gen en ofrende fredsvilje som gjør
landets historie i nutiden ennå me-
re ærerik enn den var i fortiden.
Idag rir landet frem på en bølge
av velstand og kraft som er uten
sidestykke i landets historie, og
dypt i folkesjelen ligger lengselen
etter å overføre til verden den fred
og velstand som blomstrer under
det blågule flagget. Men lengselen
kan ikke omsettes i handling, for-
di velstanden delvis bygger på le-
veranser av råstoffer og halvfa-
brikata til den blomstrende rust-
ningsindustrien rundt om i verden.
— Finland har med utvoldenhet
og plan arbeidet sig frem til en
nasjonal kultur, en statsrettslig
fasthet og en velstand som gir det
en særstilling blandt de nye suve-
rene stater i Europa. Og dets vilje
til å gjøre økonomisk rett og skjell
for sig i en tid da alle andre stater
nektet å betale sine krigslån
til U. S. A. er av de trekk som hø-
rer med til det bilde av Norden
der får store og stigende deler av
verden til å se på oss nordiske folk
med undren og lengsel. Men den
indre spenningen og uforsonlighe-
ten etter borgerkrigens ennå smer-
tende og åpne sår, gir landets
holdning utad en hårdhet som også
farves av frykten for den østlige
nabo, for der er neppe noen finne

